

कित संशये रोगापनयने च भ्वा०पर० सक० सेट् एतदर्थे स्वा-
र्धे सन् । चिकित्सति अचिकित्सीत् चिकित्सा चिकित्-
सितम् चिकित्सितः । वसि अक० न सन् इच्छायां सक०
न सन् । केतति अकेतीत् । केतनं केतुः

कित ज्ञाने जुहो०पर०सक० सेट् वैदिकोऽयम् । चिकित्ति
अकेतीत् । “यं नोअचिकेत् चित्तभानो” ऋ०१०,५,१,२,
कित पु० कित-क । १ ऋषिभेदे तस्य गोत्रापत्यम् अन्वादि०
फञ् । कैतायन तद्गोत्रापत्ये पुं स्त्री०

कितव पु० कि-भावे-क्त कितेन वाति वा-क । १ द्यूतकारके
२ धुस्तूरद्वये अमरः श्वञ्चके, ४ खले, च त्रि० भेदि० ५ चौर-
नामकगन्धद्रव्ये, पु० शब्दरत्ना० । “यन्मा पितेव कितवं
शशास” ऋ० २,२९,५ । दूतकारके “कितवानञ्चै-
र्दिध्यासमप्रति” अथ० ७,५,१, “स्तेनाः साहसिका-
धूर्ताः कितवा योधकाश्च ये । असाक्षिणश्च ते दृष्टा-
स्तेषु सत्यं न विद्यते” नारदः । “कितवाद्यूतकराः”
रघु० । द्यूते विशेषः या०मिता० दर्शितोयथा
“दृष्टारोव्यवहाराणां साक्षिणश्च त एवहि” या० “द्यूतव्य-
वहाराणां दृष्टारस्त एव कितवा एव राज्ञा नियोक्तव्याः
न पुनःश्रुताध्यनसम्भवा इत्यादि नियमोऽस्ति । साक्षिणश्च
द्यूते द्यूतकारा एव कार्याः न तत्र स्त्रीवालकितवेत्यादि-
निषेधोऽस्ति । कचित् द्यूतक्षिपेदुन्दरुणमाह” मि० “राज्ञा
सचिञ्चिवास्याः कूटाचोपधिदेविनः” या० “कूटैरक्षा-
दिभिरुपधिना च सतिवञ्चनहेतुना मण्डिमन्त्रौषधादिना ये
दीव्यन्ति तान् श्वपदादिनाऽङ्कयित्वा राजा स्वराष्ट्राच्चिवासे
येत् । नारदेन निर्वासेने विशेष उक्तः “कूटाक्षदेविनः
पापान् राजा राष्ट्राद्विवासयेत् । कण्ठेऽक्षमालामासञ्च सद्यो
धां विनयः सद्यत” इति । यानि च मनुवचनानि द्यूतनिषे-
धपराणि “द्यूतं समाह्वयञ्चैव यः कुर्यात्कारयेत वा ।
तान् सर्वान् घातयेद्राजा शूरांश्च द्विजलिङ्गिनः” इत्यादी-
नि तान्यपि कूटाक्षदेवनविषयतया राजाध्यक्षसभि-
करहितद्यूतविषयतया च योज्यानि” मि० किञ्च “द्यूत-
मेकसुखं कार्यं नत्स्करज्ञानकारणात्” या० । “यत्पूर्वोक्तं
द्यूतनदेकं सुखं प्रधानं यस्य द्यूतस्य तत्तथोक्तं कार्यम् ।
राजाध्यक्षाधिरितं राज्ञा कारयितव्यमित्यर्थः तस्कर-
ज्ञानकारणात् तस्करज्ञानरूपम्यथालोचत्र प्रायशः
चौरार्जितधना एव कितवाभवन्व्यतशौरविज्ञानार्थं
मेकसुखं कार्यम्” मिता० । “ग्लहे शतिकृष्टेषु सभिकः
षड्भक्तं शतम् । ग्लहीयाद्भूर्त्तकितवात् इतराद्भक्तं

शतम्” या० । “यदाऽश्रौषं वाससां तत्र राशिं समा-
क्षिपत् कितवो मन्दर्वाङ्गः” भा० आ०१,५० । कितवस्य
गोत्रापत्यम् अन्वा०फञ् । कैतवायन तद्गोत्रापत्ये पुं स्त्री ।
उत्करा० चतुरर्थ्यां ङ । कितवीथ तच्चिदृत्तादौ अन-
नरापत्ये तिका० भिञ् । कैतवायनि तदपत्ये पुं स्त्री०
तैकायनि शब्देन द्वन्द्वे फिजो लुक्, बद्धत्वे । तैकायनय-
श्च कैतवायनयश्च तिककितवाः, । अस्य व्याघ्रादि० उपमित-
समासः । कितवधूर्त्तः । शौण्डि०७त० । अचिकितवः । वञ्चके
“तव कितव ! किमाहितैर्दृष्टा नः” माघः ६, रोचन-
नामगन्धद्रव्ये राजनि० । [कीटभेदे तिका०
किन्तानु पु० का कुत्सिता तदुरस्य । (माकडसा) ख्याते
किन्तमाम् अय्य० कुत्सितार्थे किम्+बहूनां मध्ये एकस्याति
शये तमप् आसु । बद्धपु मध्ये प्रकृष्टे कुत्सिते
किन्तराम् अय्य० कुत्सितार्थे किम्+द्वयोर्मध्ये एकस्यातिशये
तरप् आसु । द्वयोर्मध्ये प्रकृष्टे कुत्सिते ।
किन्तु अय्य० किञ्च त च इ० । १ पूर्ववाक्यसङ्कोचज्ञापने,
२ प्रायुक्तविरुद्धार्थे, ३ किंपुनरित्यर्थे च भेदि० ।
किन्तु पु० तित्यर्द्धरूपकरणभेदे करणशब्दे विवृतिः
किन्दत पु० भारतप्रसिद्धे कूपभेदरूपे तीर्थे “किन्दतं कूप
भासाद्य तिलप्रस्थं प्रदाय च । गच्छेत् परमां सिद्धिंश्चै-
र्त्तः कुरुद्वह ! ” भा० व० ८३० अ० ।
किन्दम पु० ऋषिभेदे सचि ऋगृपेण ऋगीरूपधारिण्या
स्त्रिया सह सङ्गमकाले पाण्डुना ऋगवुञ्जा हतः । तत्-
कथा भा० आ० १, १८ अ० यथा “राजा पाण्डुर्भहारण्ये
ऋगव्यालनिषेविते । चरन् मैथुनधर्मस्थं ददर्श ऋग-
युग्मकम् । ततस्ताञ्च ऋगीं तञ्च रुक्मपुञ्जैः स पत्निभिः ।
निर्निभेद शरैस्तीक्ष्णैः पाण्डुः पञ्चभिराशुगैः । स च
राजन् ! महातेजा ऋषिपुत्रस्तपोधनः । भार्यया सह
तेजस्वी ऋगृपेण सङ्गतः” इत्युपक्रम्य पाण्डुं प्रति
तच्छरविद्धस्य तस्य शापदानसुक्तं तत्रैव यथा
“ऋग उवाच । नाहं ब्रह्मन् ऋगान् राजन् ! विगर्हे चा-
त्मकारणात् । मैथुनन्तु प्रतीक्ष्यं मे त्वयेहाद्यान्धशंस्यतः ।
सर्वं भूतहिते काले सर्वं भूतेप्सिते तथा । को हि विद्वान्
ऋगं हन्याच्चरन् मैथुं न वने । अस्यां ऋग्याञ्च राजेन्द्र !
हृषान्मैथुनमाचरम् । पुरुषार्थफलं कर्तुं तत्त्वया विफ-
लीकृतम् । पौरवाणां महाराज ! तेषामक्लिष्टकर्मणाम् ।
वंशे जातस्य कौरव्य ! नानुरूपमिदं नव । नृशंसं कर्म सुम-
हत् सर्वं लोकविगर्हितम् । अस्वर्गप्रभयशस्यञ्चाथर्षिष्व